

18 . Cheia | Comuna: Grădina | Județ: Constanța | Punct: Vatra Satului; Pazvant I, Pazvant II | Anul: 2018

Anul: 2018

Cod RAN: 63018.02,63018.07,63018.08

Perioade: Preistorie, Evul Mediu

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca medievală târzie

Tipuri sit: descoperire izolată

Categorii sit: Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Adrian Bălășescu, Mihai Florea, Monica Mărgărit, Anca Popescu, Valentin Radu, Bartłomiej Szmoniewski, Valentina-Mihaela Voinea, Gabriel Vasile, Iulian Marian Frumosu, Gheorghe Alin Georgian, Răzvan Victor Pantelimon, Ioana Rusu, Daniel Barbu

Instituții: Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Național de Istorie a României, Universitatea "Valahia", Târgoviște, Institutul de Istorie N. Iorga, București, Muzeul Național de Istorie a României, Soka University, Tokyo, Japonia, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Marină Civilă Constanța, Facultatea de Istorie și Științe Politice, Universitatea „Ovidius” Constanța, Facultatea de Istorie și Științe Politice, Universitatea „Ovidius” Constanța, Facultatea de Istorie și Științe Politice, Universitatea „Ovidius” Constanța, Facultatea de Istorie și Științe Politice, Universitatea „Ovidius” Constanța

Raport

Obiectivele cercetării:

În campania 2019 au fost continuate săpăturile arheologice din cadrul proiectului Central Dobrudja - Landscape Changes and Human- Environment Interactions from Neolithic to Middle Ages (2017 – 2019), având următoarele direcții de cercetare:

- Verificarea semnalelor de locuire obținute prin prospecțiuni geofizice în zona de est a așezării Hamangia III - punct Cheia Vatra Satului prin deschiderea secțiunilor: S.O. (3 x 9 m), S.P. (3 x 3m), S.R.1 (3 x 5 m), S.R.2 (1 x 5 m), S.R.3 (1 x 5m), S.R.4 (1 x 5 m), S.R.5 (3 x 5 m), S.R.6 (1.x.5m).

- Delimitarea așezării medievale de epocă otomană (sec XVI – XVII) din punctul Cheia Pazvant II prin efectuarea unor prospecțiuni de teren în zona văilor Casimcea și Chirșlic;

- Analiza arheozoologică a resturilor osteologice din secțiunea S.N. – complexe C.37 – C.38, punct Cheia Vatra Satului și a lotului faunistic din așezarea de epocă otomană din punctul Cheia Pazvant II;

- Analiza antropologică a unor schelete descoperite în necropola Cheia Pazvant I;

- Analiza IDMA – piese tăiate din scoici și carapace de broască țestoasă.

Punctul Cheia – Vatra Satului

Prospecțiunile geo-fizice efectuate în zona de est a așezării Hamangia III din punctul Cheia Vatra Satului (campania 2016) au dus la obținerea unor semnale de locuire intensă la est și vest de secțiunea S.N. (cercetată în campaniile 2016 – 2017). De aceea, pentru identificarea și delimitarea complexelor din această zonă au fost deschise mai multe secțiuni: secțiunea S.O. (la vest de S.N.), orientată vest-est și împărțită în trei sectoare de 3 x 3 m; secțiunea S.P. (3 x 3 m), deschisă în extremitatea de est a zonei locuite; secțiunile S.R.1–S.R.6, dispuse în linie dreaptă pe direcția vest-est și despărțite între ele prin murturi de 1 m (Pl.I – IV).

Pe profilul de nord al secțiunii S.O. a fost surprinsă următoarea stratigrafie:

- 0 – 0,30/0,40 m: US.3000 – nivelul vegetal–pământ negru amestecat cu fragmente ceramice, piese de

os, silex și piatră. Materialul arheologic a fost antrenat în strat de lucrările agricole antropice, efectuate la adâncimi mai mari (gard de piatră contemporan pe latura de sud a secțiunii);

- 0,40/0,60 – 1,10/1,20 m US.3155 – nivel de locuire Hamangia - strat de culoare bej închis, amestecat cu puține fragmente ceramice de mici dimensiuni, deșeuri de silex alături de microlite și lame deteriorate, oase de animale puternic fragmentate. Probabil reprezintă o zonă exterioară, de pasaj.

- 1,20 m - stratul de loess, ușor înclinat de la est spre vest.

Complexele arheologice

Complexul C.53 (Pl.VI - VIII) - În jumătatea de sud a secțiunii S.O, sectorul st.2, carourile 4 – 6, la adâncimea de 1,10/1,20 m s-a conturat un cuptor de mari dimensiuni, de formă relativ ovală (3 x 2,55 m - la bază), parțial surprins în suprafață (complexul continuă în profilul de S.). El a funcționat în ultima secvență de locuire (U.S. 3155) și a fost săpat în stratul de loess, până la adâncimea de 3 m (Pl.IX). Umplutura acestui complex a fost formată din două straturi:

- U.S. 3156 (1,10/1,20 – 2,50/2,60 m) - sediment de culoare maronie cu aspect afânat, amestecat cu fragmente ceramice (provenind îndeosebi de la castroane și pahare decorate, unele întregibile – Pl.X), trei râșnițe - o râșniță fragmentară, o râșniță întreagă așezată cu fața în jos (Pl.XI/1), a treia râșniță întreagă aflată peste un percutor ovoidal (Pl.XI/3), o cută, un împungător, o spatulă de os, câteva oase de dimensiuni mici, cărbune;

- U.S. 3157 (2,50/2,60 – 3 m) – sediment de culoare cenușie amestecat cu foarte multe bucăți de cărbune (unele de dimensiuni mari), plăcuțe de vatră și chirpici ars cu amprente de nuiele, fragmente ceramice; la bază se mai păstrează plăcuțe de vatră in situ.

Complexul C.55 (Pl.IV – V) - groapă de formă circulară, cercetată în sectorul S.R.1, parțial surprinsă în carourile 4 – 5, în colțul de sud-est al secțiunii. Groapa s-a conturat la adâncimea de 0,50 m, având formă relativ rotundă (raza de aproximativ 1,70/1,80 m); umplutura gropii (U.S.3166 – adâncime între 0,50 - 1,25 m) a avut un aspect eterogen – bucăți de loess amestecate într-un sediment de culoare brună – negricioasă, afânat.

Complexul C.56 (Pl.III/2) – groapă surprinsă parțial în jumătatea de vest a secțiunii S.R.4 (Diametrul aproximativ 1,50 m) la adâncimea de 0,50 m. Din umplutura gropii (U.S.3071 – adâncime între 0,50 – 1,30 m) au fost scoase fragmente ceramice de mari dimensiuni, provenind de la vase de provizii, piese de silex, oase, pietre lustruite (cute ?) și bucăți de cărbune de mici dimensiuni.

Materialul arheologic

Ceramica – Cantitatea cea mai mare de ceramică a fost descoperită în umplutura cuptorului C.53 - recipiente de servit, realizate din pastă de bună calitate și decorate cu șiruri de impresiuni: pahare, castroane de mici dimensiuni, castroane cu marginea larg evazată, boluri. Din a doua categorie ceramică fac parte recipientele închise, cu gât înalt și marginea larg evazată, cu pansa bombată și acoperită cu un decor radial. Categoria recipientelor depozitare este reprezentată de fragmentele ceramice de dimensiuni mari descoperite în groapa C.56.

Piese de piatră. Cele mai numeroase sunt piesele de silex - microlite, lame, gratoare, burine, nuclee. Din roci dure au fost confecționate topoare, dălțițe, cute, râșnițe.

Piese din material dur de origine animală.

Numărul acestor piese este redus – câteva împungătoare, lustruitoare,. Lor li se adaugă cochilii, plastron și oase cu urme de prelucrare.

Punctul Cheia Pazvant II

În punctele Cheia Pazvant I și II, au fost continuate prospecțiuni de teren între drumul Casianului și Valea Casimcei și pe Valea Chirișlicului fiind recuperate fragmente ceramice eneolitice Hamangia, Gumelnița, Cernavodă I, piese de silex, toporaș, fragmente ceramice romano – bizantine (multe provenind de la amfore) și de epocă otomană (tip ceramică balcanică smălțuită în nuanțe de bej, galben, maro și verde).

Cercetările interdisciplinare

În cadrul studiului arheozoologic, realizat de Adrian Bălășescu și Valentin Radu au fost efectuate analize izotopice și datări ¹⁴C - proiect BioMapPrehist, MCI, CNCS UEFISCDI, PN-III-P4- ID-PCE-2016-0676.

Studiul antropologic al scheletelor din necropola de epocă otomană (punctul Cheia Pazvant I) a fost realizat de Gabriel Vasile în cadrul proiectului PATCULT#ro grant CCCDI – UEFISCDI, PN.III.P1.1.2.PCCDI.2017.0686.

Bibliografie

- MemAntiq, 19, 1994, p.517-518.

Informații suplimentare online

[Raportul 6108 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
